

ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

І досі ще багато хто не знає, як треба точно означати час, і питає: «Скільки зараз годин?»- "- «Котра година?» Чуємо інколи: «Зараз година ночі», - замість – «Зараз перша година ночі» тощо. Наша мовна традиція стоїть за порядкові числівники: « О п'ятій годині виїхали ми з монастиря» (М. Коцюбинський); «Завтра об одинадцятій на мене чекатиме інженер» (Ю.Смолич).

Створення лінгвістичної оповіді за наданими матеріалами.

Зв'язок числівника з іменником

1. Числівник **один (одна, одно, одне, одні)** узгоджується з іменником у роді, числі, відмінку: *одна презентація, одне озеро, одні двері.*
2. Числівники **два, три, чотири** узгоджуються з іменником в називному відмінку множини: *два програмісти, три будинки, чотири помаранчі.*
3. Після числівника **п'ять** і більше іменник уживається в родовому відмінку множини: *п'ять моніторів, шість зошитів.*
4. Іменники при **складених** числівниках уживаються в тому відмінку, якого вимагає останнє слово: *сто один стіл, сто три столи, сто десять столів.*
5. Після **дробових** числівників іменник уживається в родовому відмінку однини: *одна друга торта, дві цілі й одна третя тонни.*

Зауважте! При числівнику з іменником, який має числове значення, іменник узгоджується з числівником: *п'ять з половиною кілограмів, два з третиною апельсини.*

6. Числівник **півтора** узгоджується з іменником чоловічого або середнього роду в родовому відмінку однини, а числівник **півтори** – з іменником жіночого роду в родовому відмінку однини: *півтора місяця, півтори тонни.*

7. Збірні числівники вживаються з іменниками, які:

- є назвами істот чоловічого роду: *п'ятеро лікарів, четверо вовків;*
- належать до IV відміни: *троє поросят, семеро козенят;*
- є назвами неістот середнього роду: *троє імен;*
- є множинними іменниками: *троє дверей, четверо воріт.*

Позначення часу

Для позначення конкретної години використовуємо порядкові числівники: дванадцята година, о п'ятій годині.

На позначення половини використовуємо прийменник **на**: пів на шосту, о пів на третю.

	Котра година?
10:00	десята година
10:30	пів на одинадцяті
10:15	десята година п'ятнадцять хвилин, п'ятнадцять хвилин по десятій, п'ятнадцять хвилин на одинадцяті, чверть по десятій, чверть на одинадцяті
10:45	За п'ятнадцять одинадцяті, за чверть одинадцяті, чверть до одинадцяті

